

MAGYAR NYELVŰ SZAKKÉPZÉS A HATÁRAINKON TÚL

„Bízom abban, hogy a politikusaink által felvázolt nemzetpolitikai jövőképünk a környező államokban élő magyarság közös jövőképe lehet” – nyitotta meg a szomszéd országok képzési szakembereinek részvételével szervezett „Önálló lépések a falusi turizmusban” című tavaly év végi szemináriumot Palotás József, a Kecskeméti Regionális Képző központ igazgatója. A konferencia szervesen illeszkedett a Képző Központ határon átívelő humánerő-fejlesztési törekvéseit szolgáló rendezvényeinek sorába, melyek legutóbbi találkozója ez év tavaszán a lakiteleki Népfőiskolán volt. Ahhoz, hogy a kezdeményezés jelentőségét, illetve a határon túli felnőttképzés helyzetét jobban érzékeltetni tudjuk, az alábbiakban idézünk néhány felszólalást a decemberi szeminárium résztvevőitől.

Cservenka János, a felvidéki magyar nyelvű szakképzés doyenje elmondta, hogy nem várták meg az állami intézkedést. Az elmúlt húsz évben kilenc magán szakközépiskolát alapítottak, melyek működtetésével sok ezer felvidéki magyar diák anyanyelvi képzéséhez járultak hozzá, lehetővé téve az elhelyezkedésükhöz esélyt adó szakképzettség megszerzését.

Gabri Rudolf, a Nagykaposi Magyar Közösségi Ház igazgatója elmondta, hogy 2007-ben továbbépítették a Közösségi Házat, mely magyar mintára – magyarországi tananyagok adaptációjával – a térség képző központjává kíván válni. „Az utolsó órában vagyunk. Nincs annál lényegesebb, ha a következő generációt meg akarjuk menteni a nemzet számára, hogy biztosítsuk számukra a színvonalas magyar nyelvű oktatást.”

Dr. Orosz Ildikótól, a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola és a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség elnökétől megtudtuk, hogy olyan helyen teremtettek magyar főiskolát, ahol ennek korábban nem volt hagyománya. Intézményük mára a térség szellemi, kulturális és tudományos központjává vált. Képzési kínálatával hozzá kíván járulni a kárpátaljai magyar közösség túlélési esélyeinek növeléséhez. Miután az állam a szakképzésből és a felsőoktatás finanszírozásából kivonult, hat évvel ezelőtt a főiskolán belül önerőből létrehoztak egy Felnőttképzési Intézetet, melyet önálló, akkreditált intézménnyé szeretnék fejleszteni. Mivel az oktatáshoz állami normatív támogatás nem járul, legfőbb és folyamatos gondjuk az, ami minden határon túli magyar intézményé: a fenntarthatóság biztosítása, a használható tudás átadásához szükséges feltételek megteremtése. Komoly reményeket táplálnak azt illetően, hogy a Kárpát-medence országaiban előbb-utóbb egységes szakképzési rendszer keretén belül sajátíthatják el ismereteiket a magyar diákok.

Délvidékről **Sarnyai Károly**, a magyarkanizsai CNESA Oktatási és Művelődési Intézmény igazgatója vázolta, hogy Szerbia az EU-előcsatlakozás küszöbén számos építkezési, beruházási lehetőséget kapott, amivel a magyar szakképzés tárgyi feltételei megteremthetővé váltak. Ami a működést illeti, az anyaország a kint élő magyarok szakiskolai képzéséhez eddig is rengeteg segítséget nyújtott – olyannyira, hogy az együttműködés ma már tanár- és diákcserekből, közös szakmai programokban valósul meg. **Pásztor Krisztina**, a szabadkai Probitas Civil Szervezet ügyvezető igazgatója mindezt kiegészítette azzal, hogy tapasztalataikat a szerb törvényhozás felé is közvetítik. Bízunk abban, hogy azok ilyenformán beépíthetőek lesznek az általános képzési rendszerbe.

A konferencia zárónyilatkozatában megfogalmazódott – közölte Palotás József igazgató –, hogy azért gondoljuk a felnőttképzést nemzetstratégiai ágazatnak, mert a legkevésbé függ az adott állam jogi és adminisztratív környezetétől, így a legnagyobb

mozgástere van arra, hogy önállóan újszerűt hozzon létre. Az EU-források lehívásában vannak még kihasználatlan lehetőségeink. E tekintetben jó példával jár elől Románia, amely a humán erőforrás-fejlesztési programját már elnyert támogatásokra támaszkodva kiterjesztette a határain túlra is.

BRÜSSZELI ELVEK A FELNŐTTKÉPZÉSBEN

A Kecskeméti Regionális Képző Központ az „Egy életen és két határon át!” című pályázat keretében szakmai fórumot szervezett áprilisban „Horizontális elvek a felnőttképzésben – Fenntartható fejlődés” címmel a Lakitelek Népfőiskolán, mellyel egy időben műhelymunkák zajlottak a KRKK-ban, illetve jó gyakorlatok szemléje, terepgyakorlat és tanulmányi kirándulások tették színessé a háromnapos programot.

A rendezvény házigazdája most is **Palotás József, a KRKK igazgatója** volt, akit a szakmai munka tartalmáról, távlati hasznosulásáról kérdeztünk:

- Új és meglehetősen szokatlan szemszögből közelítettünk a fenntartható fejlődés témájához. Öt közép-európai régió képviselőjében neves hazai és határon túli szakemberek vitatták meg, hogyan segíthető elő a társadalmi, gazdasági és környezeti fenntarthatóság gyakorlati érvényesülése. Elsődleges feladatunknak tekintettük annak vizsgálatát, hogy a felnőttképzés eszközeivel mit tehetünk mindennek érdekében. Úgy véltük, tudatosítanunk kell a széles szakmai és társadalmi összefogás szükségességét is. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy elszigetelten, „magányos harcosokként” sem az energiaügyi szakemberek, sem az oktatók, sem a politikusok nem értek célt. Nem csökkent a környezetszennyezés mértéke, alig nőtt a megújuló energiák népszerűsége a gyakorlatban, s a civil kezdeményezések sem elég hatékonyak. Ezen a találkozón igen széles körből hívtunk hozzáértőket, hogy sok szemszögből vizsgálva minél több terület képviselője vehessen részt a megoldás megtalálásában.

A Képző Központban tartott műhelymunkákon politikusok, civil aktivisták, fosszilis és megújuló energetikai szakemberek, újságírók, rádiós szerkesztők, műsorvezetők, orvosok, pszichológusok, közoktatásban és felnőttoktatásban dolgozók mind egy oldalon álltak. Egyetértettek abban, hogy csakis széles összefogással lehet megváltoztatni a jelenlegi szemléletet, amelynek eredményeképpen környezet- és emberbarát életvitellel, környezettudatos munkavégzéssel csökkenteni tudjuk a környezeti terheket. A résztvevők saját munkaterületük, szakmájuk képviselőjében külön-külön is megvizsgálták, hogy az milyen módon járulhat hozzá a gyakorlatba eddig kevésbé átültetett elvek érvényesüléséhez. Mindebben a felnőttoktatásnak kimagasló feladata van. A szakemberek közös tematikát alakítottak ki és fogadtak el, amely véleményük szerint alkalmas a környezettudatosság oktatására határon innen és túl egyaránt.

A műhelymunkák eredményéről is beszámoltak a szakemberek az április 6-i konferencián, amelynek fővédnöke és egyik előadója **Lezsák Sándor volt. Nyitray András, a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés alelnöke**, valamint **Mák Kornél, Kecskemét város oktatási alpolgármestere** komoly előadás keretében részletezték a megye, illetve a város feladatait a fenntartható fejlődés témakörében. Nagy tapsot kapott **Felföldi Zoltán, Lakitelek polgármestere**, aki előadásában ismertette a település önállósága és önfenntartása érdekében tett lépéseket. Beszélt arról is, hogy az önkormányzat a lakossággal összefogva a helyi gazdákat, kis- és középvállalkozásokat megerősítésére, a helyi energiák kihasználására és a helyi

termékek, szolgáltatások helybentartására törekszik. Ezt segíti a „Fenntartható Település Program” is.

Dr. Szili Katalin, a Magyar Országgyűlés Nemzeti Összetartozás Bizottsága elnöke és a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanács tiszteletbeli elnöke a kérdést abból a nézőpontból közelítette meg, hogy hogyan mozdítható elő a fenntartható fejlődés a határon innen és túl élő magyarok együttműködése során. **Lévai Jánosné kecskeméti önkormányzati képviselő** további információkkal szolgált arról, milyen szerepe, felelőssége van mindebben a politikusoknak, hangsúlyozva az esélyegyenlőség kérdését is, mint másik kiemelten fontos horizontális szempontot.

Az előadásokat követően **Molnár György, a PannonForrás Első Kárpát-medencei Fejlesztési és Tudásklaszter elnöke** tartott vitaindító előadást mely során kifejtette véleményét **Klárík Attila, az illyefalvi LAM Alapítvány,** illetve **Gabri Rudolf, a nagykaposi Gordius Plus Felnőttképző Központ igazgatója** is.

- Véleményem szerint sikerült előrelépünk – összegezte a rendezvény hozadékait **Palotás József.** – Már nem csak helyi szintű vagy elvi síkon hangoztatott fenntarthatósági problémákról beszélünk, hanem Kárpát-medencei összefogással, közép-európai dimenziókban szemléltük a kérdést. Az egyes szakterületek szakemberei egymás előtt is kendőzetlenül beszéltek a gondokról, és komolyan együttműködtek a gyakorlati megoldások kidolgozásában. Ennek kézzelfogható bizonyítéka az a közösen kifejlesztett tematika, amely Közép-Európa öt régiójában formális vagy non-formális oktatás keretében a képzésbe integrálható. Ennél jobb és hasznosabb eredményeket nem is kívánhatnánk.

(Kada Erika írása – Megjelent a Hunyadvárosi Hírmondó 2011. évi első számában)